

*Nagyköveti interjú a General-Anzeiger lapban
2022. január 28.*

Az egész világ azt találgatja, valóban parancsot ad-e Putyin elnök az orosz csapatoknak az Ukrajnába való bevonulásra. Jelenleg még legalább folynak a tárgyalások. Kedden Moszkvában Putyin a jobboldali-nemzeti Orbán Viktor miniszterelnökkel találkozik. A látogatás előtt Bernd Eyermann, Helge Matthiesen és Nils Rüdél Györkös Péter németországi magyar nagykövettel beszélgetett.

Nagykövet úr, Orbán Viktor Moszkvában a deeszkaláció érdekében fog fellépni?

Igen. Ukrajna szuverenitása és területi integritása ugyanolyan szent számunkra, mint minden NATO- és EU-szövetségesünk, ill. partnerünk számára. Ugyanakkor az Oroszországgal fenntartott gazdasági kapcsolatokat is tovább szeretnénk fejleszteni.

Oroszországgal szemben azonban gazdasági szankciók vannak hatályban.

Ennek nem örülünk, de megértjük, milyen jelentőséggel bírnak ezek - különösen lengyel és balti barátaink számára. Tehát a gazdasági kapcsolatokat a szankciók által nem érintett területeken fejlesztjük Oroszországgal - ilyen például a gázellátás. Nálunk a lakások több mint 80%-át gázzal fűtik. Pragmatikusak vagyunk: az értékek melletti kiállással nem lehet lakásokat fűteni.

Milyen lesz Orbán találkozása Putyinnal?

Magyarország nyilván nem tartozik a meghatározó szereplők közé ezekben a geopolitikai játszmákban. Az egyértelmű számunkra, hogy Európának - s tudjuk, hogy e tekintetben Ursula von der Leyennel és Emmanuel Macronnal is egy platformon vagyunk - meg kell izmosodnia katonai és biztonságpolitikai szempontból, mert ez az a nyelv, amit Moszkvában értenek. Gazdasági téren a gáz mellett az üregyütműködésről és az áramszükségletünk 40%-át fedező paksi atomerőmű bővítéséről lesz szó.

Ukrajna komoly fenyegetésnek van kitéve. Az EU-ban és a NATO-ban minden partner inkább a további szankciók irányába mozdul el, a gazdasági együttműködés bővítése nincs napirenden. Nem mond ellent a találkozó által hordozott üzenet a szövetségesek álláspontjának?

Hadd ismételjem meg: Magyarország megbízható szövetséges. Korábban csapatokat állomásoztattunk a balti államokban. Harci repülőinkkel idén is részt veszünk az ottani katonai légtérvédelemben. A szövetség iránti elkötelezettségünk szempontjából egyáltalán nem látok hiányosságot. Baerbock külügyminiszter asszony is deeszkalációról és dialógusról beszélt. Magunk is ehhez tudunk hozzájárulni.

Magyarország csatlakozna szigorúbb szankciókhoz, ha Oroszország bevonulna Ukrajnába?

Reméljük, hogy ez nem következik be, ill. abból indulunk ki, hogy ez elkerülhető.

Egyes elemzők szerint az lehet Moszkva célja, hogy a Varsói Szerződés más korábbi tagjait, Lengyelországot, a balti államokat, Magyarországot is destabilizálja. Érezhetőek Önöknél aggodalmak amiatt, hogy Oroszország befolyást akar szerezni?

Nem. A szovjetek/orszok kétszer vertek le magyar forradalmakat. Tudjuk, hol állunk.

A Kreml és az irányukban megértést tanúsítók azzal érvelnek, hogy a NATO - az ezirányú állítólagos megegyezéssel ellentétben - Oroszországhoz egyre közelebbi területekre terjeszti ki hatókörét. Magyarország 1999-ben csatlakozott a NATO-hoz. Lavrov orosz külügyminiszter a közelmúltban a Varsói Szerződés egykori tagjaira utalva „elárvult területekről” beszélt, amelyeknek esetleg hiányozhat a vezetés. Érzik a fenyegetést?

Nem ismerek senkit, aki ezt Magyarországon magunkra vonatkoztatta volna.

Hogyan értékeli az új szövetségi kormányt? Más lesz annak Magyarország-politikája?

Nagy különbséget látok a valóság és annak értelmezése, interpretációja között. Körülbelül 6000 német cég működik Magyarországon, 2021-ben a kereskedelem volumene 60milliárd eurót tett ki, amivel Oroszországot is megelőztük. A visegrádi államok, azaz Lengyelország, Csehország, Szlovákia és mi, összesen 64 millió lakossal kétszer akkora kereskedelmi forgalma bonyolítottunk Németországgal, mint

a hasonló népességgel rendelkező Franciaország. Mi lettünk a német gazdasági térség motorja. A kihívást az jelenti, hogy ez a kormány figyelmet fordít-e a hazai társadalmi modellel kapcsolatos érveinkre és tényekre.

Melyről kemény viták folynak.

Ebben semmi újdonság sincs. Csak annyit kérek, hogy először beszéljünk egymással. Az a benyomásom, hogy itt Németországban sokan nem hallgatják meg a másikat, hanem azonnal ítélik meg.

Brüsszel a homoszexualitásról szóló magyar törvényt is szégyennek nevezte.

Ezzel figyelmen kívül hagyják a tényeket. Nálunk ugyanolyan formában létezik a bejegyzett élettársi kapcsolat, mint Németországban 2017. június 30-ig: minden joggal és kötelezettséggel rendelkezik, kivéve a házasságkötés lehetőségét és az örökbefogadást.

A kritikusok azzal érvelnek, hogy a homoszexuálisok diszkriminálva érzik magukat a törvény következtében. Mindez szerintük összefüggésben áll a gyermekekkel szembeni bűncselekményekkel, s így a kisebbségi és emberi jogokat is érinti.

Magyarország egyáltalán nem sérti meg az uniós jogot vagy értékeket. Nálunk mindenki úgy éli a szexuális életét, ahogy akarja.

Orbán illiberális állammá akarja átalakítani Magyarországot.

A liberális kifejezés nem szerepel az EU-szerződésben, s ez is nem véletlen.

De olyan értékekre kitér, mint a demokrácia és a jogállamiság.

Magyarország demokrácia. Olyan alapvető kérdésekben, mint a közösségi jog, a Stabilitási Paktum, a költségvetési szabályok, a strukturális reformok, a biztonság, az európai haderő, vagy a külső határok védelme, mintaszerű európaiak vagyunk. De sajnos nem ennek megfelelően értékelnek minket.

Talán azért, mert Orbán EU-ellenes küzdelmet folytat?

Ellent kell mondjak: a miniszterelnök nem támadja az EU-t. Ez egy önmagunk elleni támadás lenne, hiszen mi is az EU vagyunk. Mi az intézményeket ítéljük meg kritikusan. Az a benyomásunk, hogy különösen a Parlament és a Bizottság vezetési gyakorlatuk rossz irányba Európát.

Mit remél az Önök országa számára?

Minden oldalnak el kell ismernie, hogy mindannyian jó európaiak vagyunk, csupán eltérően ítéljük meg a jelenlegi helyzetet és a követendő utat. Hisszük, hogy ez lehetséges. Nem vagyunk az EU ellen. Ha pedig kritikusan tekintünk Brüsszelre, az más kérdés.

Április 3-án országgyűlési választásokat rendeznek. A korábban széttöredezett ellenzék közös jelöltet állított Márki-Zay Péter személyében, aki fej-fej mellett áll Orbánnal. Hogyan értékeli a kampányt?

Ez egy demokratikus eljárás. Azt kérem, ismerjék el, hogy itt a magyar választók döntenek.

Györkös Péter (58 éves) a német egység témájában doktorált a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. Diplomáciai pályafutását 1989-ben a magyar Külügyminisztérium német referenseként kezdte, dolgozott a magyar nagykövetségen az NDK-ban, majd 1991 júniusától 1996 januárjáig a bonni nagykövetségen is. Ezt követően többek között Magyarország EU melletti állandó képviselője volt, 2015 októbere óta pedig Magyarország berlini nagykövete. Nős, két gyermeke van.